

Οι δύο έννοιες του ρήματος «σώζω» και η χρήση τους στην Αγία Γραφή (Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

/ Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2dH4IF0>]

Μην πει δε κάποιος, ότι κακώς διαχωρίζουμε τις έννοιες του ρήματος σώζω και αυθαίρετα υποστηρίζουμε ότι αυτό δεν σημαίνει μόνον παρέχω από τον εαυτό μου τη σωτηρία, αλλά και οδηγώ απλώς στη σωτηρία που δίνεται από άλλον. Η ίδια η Αγία Γραφή χρησιμοποιεί με αυτόν τον τρόπο (δηλ. και με τη δεύτερη έννοια) το ρήμα. Και να οι αποδείξεις:

α) Όταν ο θείος Παύλος λέει για τους Ιουδαίους στην προς Ρωμαίους Επιστολήν του· «ει πως παραζηλώσω μου την σάρκα και σώσω τινάς εξ αυτών» (Ίσως έτσι κάνω τους ομοεθνείς μου να ζηλέψουν και σώσω μερικούς απ'αυτούς) (Ρωμ. ια΄ 14), τι εννοεί; Ότι θα τους έσωζε ο ίδιος, ότι ήταν πραγματικά σωτήρας και λυτρωτής, ή ότι αγωνιζόταν απλώς να παρακινήσει τους ομοεθνείς και να τους

οδηγήσει στον καταματωμένο Σταυρό του Γολγοθά, απ' όπου και μόνον απορρέει η σωτηρία;

β) Όταν πάλιν λέει· «τοις πάσι γέγονα τα πάντα, ίνα πάντως τινάς σώσω» (Για τους πάντες, έγινα τα πάντα, έτσι ώστε με κάθε τρόπο να σώσω μερικούς) (Α΄

η δική του σωτηρίας; Ως σωτή;

γ) Όταν

πάλιν παραγγέλλει στον Τιμόθεο· «έπεχε σεαυτώ και τη διδασκαλία επίμενε αυτοίς· τούτο γαρ ποιών και σεαυτόν σώσεις και τους ακούοντάς σου» (Πρόσεχε τον εαυτό σου και τη διδασκαλία σου. Μ' αυτόν τον τρόπο, και τον εαυτό σου θα σώσεις και αυτούς που σε ακούνε) (Α΄ Τιμ. Δ΄ 16), θεωρεί τον Τιμόθεο ως πραγματικό σωτήρα του εαυτού του και των ακροατών του, ή υποδεικνύει τον τρόπο, με τον οποίο ο Τιμόθεος θα συντελέσει απλώς στην κατάκτηση της προσφερόμενης σωτηρίας από τον Χριστό;

δ) Όταν ακόμη νουθετεί τον σύζυγο που έχει γυναίκα μη χριστιανή και την γυναίκα που έχει σύζυγο άνδρα μη χριστιανό, να μη διώχνουν το μέλος που δεν πιστεύει (εάν αυτό «συγκατατίθεται να μείνει μαζί τους») ρωτά· «τι γαρ οίδας, γύναι, ει τον άνδρα σώσεις; ή τι οίδας, άνερ, ει την γυναίκα σώσεις;» (Πού ξέρεις εσύ, γυναίκα; Ίσως σώσεις τον άνδρα σου. Ή, που ξέρεις εσύ, άνδρα; Ίσως σώσεις τη γυναίκα σου) (Α΄ Κορ. ζ΄, 12-16), τους θεωρεί πραγματικούς σωτήρες, ή ως

απλούς συνεργούς στην εν Χριστώ μοναδική σωτηρία, ως απλά όργανα που μπορούν να οδηγήσουν σ' αυτήν;

ε) Και ο Αδελφός Ιάκωβος, λέγοντας, ότι «ο επιστρέψας αμαρτωλόν εκ πλάνης οδού αυτού, σώσει ψυχήν εκ θανάτου» (Αυτός που επανέφερε έναν αμαρτωλό από τον πλανεμένο δρόμο του θα σώσει μια ψυχή από τον θάνατο) (Ιακ. ε' 20), εννοεί σωτηρία που προέρχεται από άνθρωπο και που δίνεται από άνθρωπο, ή εννοεί ότι ο άνθρωπος απλώς θα συντελέσει, ώστε ο αμαρτωλός να κερδίσει την εν Χριστώ σωτηρία και συνεπώς να αποφύγει τον αιώνιο θάνατο που τον περιμένει;

ς) Και ο θεός Ιούδας, παραγγέλλοντας στους πιστούς· «ους μεν ελεείτε διακρινόμενοι, ους δε εν φόβω σώζετε εκ του πυρός αρπάζοντες» (Άλλους να τους ελεείτε με διάκριση και άλλους να φροντίζετε να τους σώσετε με μεγάλη προσοχή, αρπάζοντάς τους μέσα από τη φωτιά) (Ιούδα 22-23), ως αιτία και πηγή σωτηρίας θεωρεί τους πιστούς, ή απλώς ως όργανα και συνεργούς στην εν Χριστώ, και μόνον εν Χριστώ, σωτηρία των αμαρτωλών;...

Συμπέρασμα: Καθόλου δεν απορρίπτεται το «Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς», διότι όταν λέμε αυτό τον ύμνο και ψάλλουμε με τα χείλη και την καρδιά, δεν ζητούμε από την Άχραντο Δέσποινα να μας σώσει με τη δική της δύναμη και εξουσία και δικαίωμα, όπως κακώς νομίζουν μερικοί, αλλά χρησιμοποιώντας την άπειρη μητρική της παρρησία στον Θεό Λόγο, στον Οποίον δάνεισε σάρκα από τη δική της σάρκα, να συντελέσει με τις θερμές της πρεσβείες, όπως κερδίσουμε τελικά την εν ΧΡΙΣΤΩ σωτηρία και απαλλαγούμε από τον αθάνατο θάνατο.

Συνεπώς το «Υπεραγία Θεοτόκε, πρέσβευε υπέρ ημών» και το «Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς» ουσιαστικά δεν διαφέρουν. Διότι, στο μεν πρώτο οι πρεσβείες της Θεοτόκου, τις οποίες επικαλούμαστε, δεν αναφέρονται σε τίποτε άλλο παρά στην ευόδωση της εν Χριστώ σωτηρίας μας, στο δεύτερο δε, το «σώσον ημάς», το οποίο λέμε, δεν αναφέρεται σε κάτι άλλο παρά στις θερμές πρεσβείες της, με τις οποίες μπορεί Αυτή να συντελέσει πάλιν στην ευόδωση της εν Χριστώ σωτηρίας μας.

Αρχιμανδρίτου Επιφανίου Θεοδωροπούλου, Αρθρα, Μελέται- Επιστολαί, τ. Α΄, εν Αθήναις 1981, σ. 510-513.

(Μεταφορά στη νεοελληνική : Α. Χριστοδούλου, Θεολόγος)